EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.2.2017
COM(2017) 37 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid

1. INLEDNING

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid[1] (kallas även direktivet om avskiljning och lagring av koldioxid – nedan kallat CCS-direktivet) inrättas en rättslig ram för miljömässigt säker geologisk lagring av koldioxid (CO_2). Syftet med CCS-direktivet är att se till att det inte finns någon betydande risk för koldioxidläckage eller skador på hälsan eller miljön, och att förebygga alla eventuella negativa effekter på säkerheten hos transportnät och lagringsplatser.

Den här texten är den andra rapporten om genomförande av CCS-direktivet för perioden maj 2013–april 2016. Den beskriver de framsteg som har gjorts sedan den första rapporten om genomförande.[2] En rapport om översyn av CCS-direktivet antogs 2015[3]. Denna rapport grundas på medlemsstaternas rapporter. Tjugosex medlemsstater[4] ingav rapporter i tillräckligt god tid för att de skulle kunna beaktas i denna rapport.

2. ALLMÄN INFORMATION OM INFÖRLIVANDETS FRAMSTEG

Alla medlemsstater har meddelat kommissionen om införlivandeåtgärder. Hittills anser kommissionen att sexton medlemsstaters lagstiftning stämmer helt överens med direktivet. Med återstående medlemsstater pågår fortfarande informationsutbyte för att deras lagstiftning fullt ut ska uppfylla kraven i direktivet.

3. SPECIFIKA GENOMFÖRANDEFRÅGOR I MEDLEMSSTATERNA

3.1. Val av lagringsplatser

Sedan den förra rapporteringsperioden har medlemsstaterna i stort inte fastställt några nya områden där lagringsplatser kan eller inte kan förläggas. Det är bara Polen som har fastställt en lagringsplats. Fem tyska delstater håller på att förbereda beslut eller har infört lagar som begränsar eller förbjuder underjordisk lagring av koldioxid, även i forskningssyfte.

De medlemsstater som har för avsikt att tillåta lagring på sitt territorium måste göra en bedömning av den tillgängliga lagringskapaciteten. Nya bedömningar av tillgänglig lagringskapacitet har gjorts, pågår eller planeras i Bulgarien, Grekland, Italien, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Ungern.

Utförligare information ges i bilagan till rapporten.

3.2. Ansökningar om undersökningstillstånd och lagringstillstånd

Ansökningar om undersökningstillstånd har enbart lämnats in i Spanien. I Storbritannien ansöktes om lagringstillstånd för ett projekt: CCS-projektet Peterhead. Kommissionen yttrade sig om utkastet till lagringstillstånd i januari 2016[5]. I nuläget utvärderas en ansökning om

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

[2] COM(2014) 99, Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid.

[3] COM(2015) 576, Rapport om översynen av direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid, bilaga som åtföljer dokumentet Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet, Lägesrapport om klimatåtgärder.

[4] Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

[5] C(2016)152, Commission Opinion on a draft permit for the permanent storage of carbon dioxide in the depleted Goldeneye gas condensate field located in blocks 14/28b, 14/29a, 14/29e, 20/3b, 20/4b and 20/4c on the United Kingdom Continental Shelf.

lagringstillstånd i Italien, och en ansökning förväntas lämnas in för Q16 Maas-fältet som en del av Road-projektet i Nederländerna.

3.3. Möjligheten för nya, storskaliga förbränningsanläggningar att i efterhand installera CCS-teknik

I CCS-direktivet föreskrivs att aktörer som ansöker om tillstånd måste göra en bedömning av om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart att avskilja, transportera och lagra koldioxid. Om bedömningen är positiv måste tillräckligt med utrymme lämnas vid anläggningen för den utrustning som krävs för att avskilja och komprimera koldioxid.

Bedömningar har gjorts i Belgien (en), Polen (tio), Rumänien (sex), Slovenien (en), Spanien (fem), Tjeckien (en) och Tyskland (fem). Enligt bedömningarna är CCS inte ekonomiskt genomförbart. För några av anläggningarna konstaterades ytterligare svårigheter: inga lämpliga lagringsplatser finns tillgängliga i Belgien och Estland, eller så råder teknisk inkompatibilitet med den flexibla driften av en anläggning.

Men även om resultatet av bedömningarna inte var positivt avsätts mark för utrustning för att kunna avlägsna och komprimera koldioxid vid många av de kraftverk som har beviljats tillstånd. Kraftverken utformas på ett sätt som gör att CCS-teknik kan installeras i efterhand, utan större ändringar, och så är fallet i exempelvis Estland, Polen, Tjeckien och Tyskland.

Lagen i Storbritannien sträcker sig längre än kraven i direktivet, och tillstånd till kraftverk beviljas bara om det kan bevisas att villkoren för teknisk och ekonomisk genomförbarhet kommer att kunna uppfyllas under kraftverkets livstid. Tillstånd har beviljats för 14 kraftverk, baserat på vägledning från myndigheterna.[6] De ekonomiska bedömningarna visar att det är ekonomiskt genomförbart att installera CCS-teknik i efterhand för de föreslagna kraftverken, förutsatt att koldioxidpriset är rimligt.

3.4. Forskningsprojekt som har betydelse för CCS-direktivet

Även om det inte har skett några framsteg i fråga om demonstration och kommersialisering av CCS under rapporteringsperioden fortsätter en rad medlemsstater samt EU att stödja, eller planerar att fortsätta stödja, forskningsverksamhet för att förbättra tekniken för och kunskapen om underjordisk lagring av koldioxid – Belgien, Frankrike, Litauen, Malta, Nederländerna, Slovakien, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland och Ungern. Vissa länder (t.ex. Estland, Nederländerna, Slovakien och Polen) rapporterar att man har undersökt alternativ till geologisk lagring genom olika användningsalternativ för koldioxid. För ytterligare information, se bilagan.

3.5. Nätverk för transport och lagring av koldioxid

Det finns två aktiva regionala nätverk för CCS-teknik som arbetar för att utveckla gemensamma, gränsöverskridande lösningar för transport och geologisk lagring av koldioxid – *North Sea Basin Task Force* (arbetsgruppen för nordsjöbäckenet) med Storbritannien, Nederländerna, Norge, Tyskland och Belgien och *Baltic Sea Region CCS network* (Östersjöregionens nätverk för CCS-teknik) med Estland, Tyskland, Finland, Norge och Sverige. Dessa nätverk skulle kunna underlätta en öppen och rättvis tillgång till transportnätverk för koldioxid och lagringsplatser för koldioxid för aktörer i medlemsstater där underjordisk lagring inte är möjlig. Belgien, Nederländerna, Storbritannien och Frankrike undersöker också möjligheten att utveckla nav för koldioxidutsläpp från industri och kraftverk i områdena kring hamnarna i Amsterdam och Rotterdam, Grangemouth, Tees Valley och Fos-sur-Mer.

[6] https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/43609/Carbon_capture_readiness_-_guidance.pdf och www.gov.scot/resource/doc/917/0095764.doc

4. SLUTSATSER

Bestämmelserna i CCS-direktivet har tillämpats konsekvent i EU-medlemsstaterna under rapporteringsperioden.

Vissa medlemsstater har gjort framsteg i sina bedömningar av lagringskapacitet, men fler och mer detaljerade bedömningar krävs om några CCS-projekt skulle inledas.

Trots avsaknad av positiva bedömningar i fråga om den tekniska och ekonomiska genomförbarheten av installation av CCS-teknik i efterhand, går nybyggda kraftverk i allmänhet längre än de rättsliga kraven och avsätter mark för den händelse att omständigheterna skulle ändras i framtiden.